

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetés helyben, vidéken:
 1 óra 2:50 K | 1 óra 2:50 K
 1 évre 30 K | 1 évre 30 K

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-tér 1. Telefon 206.

Felölös szerkesztő: Hajos József.

Modern pártszervezetek.

Irtja: Haller István v. országgyűlési képviselő.

A forradalom által érintett országokban a polgári pártok egyik napról a másikra teljesen elvesztették uralkodó befolyásukat. Ezzel szemben a szociáldemokrata párt jutott nem sietett hatalomhoz. Amely meglegelő gyorsan, egy megbolygató kártyavár módjára dönt össze a polgári pártok hatalma, olyan hírtelen tudott a szociáldemokrata párt az őrösen hagyott pozíciókban elhelyezkedni. Szinte az a látszat, mintha erre a hírtelen változásra készült, vagy éppen elkészült volna. All ez teljes mértékben Oroszországra és Magyarországra, kisebb mértékben Ausztriára és Németországra.

Ha ennek a megjelölt jelenségnek okát kutatjuk, könnyűszerrel rájövünk arra, hogy a polgári pártok ereje miért bizonyult ilyen kártyavárszerűnek. A polgári pártok "közös, nagy hibája volt, hogy soha nem igyekeztek tagjaik között állandó kapcsolatot létesíteni" és meg sem kíséreltek egy olyan szervezetnek kiépítését, amelyben a párt szerepe mint olyan erőkeretében és amely az állandó gyűléseket, értekezéseket, szociális munkát és előkészítő munkát a polgári pártok voltak szavazói, de nem voltak elvárásaitól, a pártéletben minztvebb résztvevő, azért ily módon dolgozó és áldozatos tagjai. Szóval hiányzott mindegyiknél a pártorganizmus, ennek következtében hiányzott a valódi, a választók tömegét is mozgató és érdeklő pártélet. A hatalmon lévő polgári pártok a választásokon egyszerűen a hatalomra és a hatalommal kifejlhető terrorra és illetéktelen befolyásolásra támaszkodtak, ettől várták a választási sikert; — az ellenzéken lévő polgári pártok pedig a választási korrekciótól remélték pozíciójuk erősödését. Hogy milyen labilis alapok ezek normális viszonyok között is, az közismert. Ősök a magyarországi pártok erőviszonyainak hírtelen változásaira kell gondolni, hogy ezt a tétele elfogadjuk. Forradalmi átalakulások idején természetesen még kevésbé lehet ez az alap a pártok számára az erőnek, hatalomnak forrása s az állandóság kritériuma.

Oroszországban és Magyarországon — amint a következők mutatják — a polgári pártok abszolút gyengének bí-

zonyultak, nyilván azért, mert modern értelemben vett pártorganizmusuk egyáltalában nem volt. Ausztriában és Németországban nem lehet ugyanezt ilyen mértékig állítani. Ausztriában a keresztény szocialista párt, Németországban — mint azt a bajorországi bádeni, württembergi választások mutatják a centripárt nagyrészt megtartotta, illetőleg a választások segítségével visszatartta a pozícióját. Mindkét párt évek óta nagy erővel dolgozott azon, hogy a szociáldemokrata párt szervezet erejével versenyezni tudó pártorganizációt teremtsen magának. Amely mértékig ez sikerült neki, oly mértékig tudta a forradalmi átalakulások közepette is a választókra eddig gyakorolt befolyását megtartani.

Mindez azt mutatja, hogy nálunk Magyarországon is gyökeresen szakítani kell az émi atárok pártoknak a régi rendszerrel. Modern pártszervezetet kell teremteni. Olyat, amely a szavazókat egymáshoz köti, bizonyos keretekben egyesíti, állandóan foglalkoztatja, a pártprogram szellemében nevelti és így öntudatos, el nem távolítható párttagokká teszi.

A Keresztény Szocialista párt már révi idők óta törekszik arra, hogy magának ilyen szervezetet teremtsen. E tekintetben a szociáldemokrata párt mind kétségkívül az utolsó helyen áll. Magyarországon Erdély és Székelyföldön is túltunk a forradalom nemcsak elsőpörri, de növekedésében megállítani sem tudta. Napról napra örvényes módon tömegesen csalakoznak hozzáik a társadalom minden rétegéből azok, akik a szocialis berendezkedést keresztény alapon akarják. Nem lehet azonban megelégedni azzal, hogy csak ember szimpátiája felénk fordul gyűléseken, tanácskozásokon a polgárok százezei vállják magukat keresztény szocialistáknak. Ha ennél tovább nem megyünk, akkor — nem teremthetvén meg az egyforma meggyőződések között a szoros kapcsolatot, nem fejlődve ki liketető élet, — nem lesz meg a választásokon pártunknak az az erőnye, amelyre szükségünk van. Legsürgősebb teendők tehát: mindenütt szerves kapcsolatot létesíteni a keresztény szocialis gondolkodású emberek között. Minden faluban, minden városban, minden városrészen meg kell alakítani a Keresztény Szocialis Párt helyi szervezetét és azt úgy kiépíteni, ahogyan a szervezeti szabályok előírják. Nem szabad tekintettel lenni

arra, hogy lehet-e ott a pártunk a legközelebbi választáson jelöltet állítani, vagy sem! Nem szabad arra sem tekintettel lenni, hogy van-e már ott egy párt, amelyel esetleg szimpatizálunk és amelyet esetleg a választáson támogatunk is. Mindenkinek, akinek keresztény szocialis meggyőződése van és aki a pártprogramot helyesli, a pártban van a helye. Azt majd a választások idején kell a pártszervezeteknek a pártvezetőség irányítása mellett elhatároznok, hogy — az adott körülmények között — milyen választási taktikát követnek, hogy vajjon önállóan jelölnek-e, vagy más pártunk a jelöltjét támogatják-e? Ilyen elhatározásra azonban meg kell jutni és az esetleges támogatást is a szervezett pártunk kell felajánlania, mert csak így van annak súlya és értéke. Maga a pártszervezet tehát egyáltalában nem prejudikál a választási taktikának, sőt ellenkezőleg azt megalapozza és megfellelő súllyal látja el.

Törekedjünk egy modern pártszervezet megteremtésére és annak sürgős kiépítésére. A választásokat a kormány elhalasztotta, ami csak időt ad a munkára, de nem old fel az alól a kötelezősséget, hogy gyorsan megfogunk szervezeti nyomtatványokkal, utasításokkal a választások készítésével szembeni kötelezősségeinket. Budapest, IV., Párené József utca 11.

Szabó Ernő százados urnak.

Szabó százados úr hazudozásokkal vádolja a Fejérmegyei Naplót, a mikor az a Székesfehérvár és Vidéke a Népszava után a kaszárnyák és katonák szomorú állapotáról szól.

Százados Úr! a Székesfehérvár és Vidéke írta a következők 1919. évi január 19-iki számában:

"A kaszárnyák egyelőre bizony még kaszárnyáknak áragnak, piszkosok és ridegek. Fehérvárról ezúlszerint pár ezer fiatal ember él bennük, a kik egyéb foglalkozás hiján kelleknek öngyöngenek a komor falak között, ha nem az utcán esztangolnak, vagy lebujjokban tölük az időt, kockára téve testépüsküket. A gyilkos és gonosz háborúban már ugyis lerömlött erkölcsi érzés napról napra jobban és dobbanetesében zsúlik, szenny és piszok lepi el, jóra és rosszra egyaránt fogékony lelküket, a fehérvetett többözö temperamentumok már-már nem ismernek határt."

Ezeket a megállapításokat a Fejérmegyei Napló nem mörta volna kiírni, de kiírta a Sz. és V. — A. F. N. csak annyit tett, hogy megállapította, hogy ezek a dolgok a legújabb idők szüleményei, a "bizalmi" férfiakról pedig csak egészen mellékesen tett említést.

A százados úr mégis azzal vádolja a F. N. hogy az a helybeli csapatokat, lakosságokat oly színben tünteti föl, a mely a valóságnak semmi tekintetben nem felel meg.

Százados Úr! Egy olyan magasállású katonánál, mint Ön, el lehetne várni, hogy ha valakit hazudozásról vádol, a tény megállapításnál legalább ö maga nem feled.

A cikkirő.

HIREK.

Vigyázzanak, a fegyver néha visszafelé süll és az államügyész azok ellen fordul, akik felekeztek ellen való igazatunkkal a város belbékéjét akarják felfordítani. — Ezeket a radikális cikkirő Dr. J. írja és jó lesz, ha pártívei megszívlelik az intelmet. Mert mi védjük a vallást, — minden felekezetet, — az államos támadások ellen és nem igazatunk ellen. Vagy ha talán azt érli felekezetünk való igazatunk elárulása, hogy mi a tramis járatok nem engedjük meg, hogy egy-egy állás-
 Pétek be a keresztény szociálisták a függetlenségi pártba? Támogatjuk őket, amíg tisztá függetlenségi elveiket nem cserélik fel a radikálisok háza és vallásellenes politikájával. A függetlenségiiek jóízűsere vall, hogy eddig nem keveredik össze a kis terrorista bölcsévi csapatokkal. Amíg az igazságért harcolnak, addig mi is tük leszünk az első vonalban, bármennyire fáj is az — a radikális Dr.-nak.

— Szocialis est. Pénteken a ker. nők szövetségében délután 5 órakor előadás lesz. Előadó: Bilkey Ferenc.

— A bérkosci tarifa rendezése tárgyában a rendőrség értekezletet tartott a szakértők véleményével, amelynek eredménye hitátó arra, hogy ezen a téren végre rend lesz. Azokat az elemeket, akik folyton drágnítják a fuvart, elfogják távolítani, bőveztik a megrendelő könyvet és a tarifat a mai viszonyokhoz rendezik.

Kunfi Zsigmond és Vass János az iskolai vallásoktatásról Tegnapi január hó 12-dikén a Vigadóban tartott nagygyűlés elnöksége küldöttéigleg adta át a közoktatásügyi, valamint a vallásügyi miniszternek azt a határozati javaslatot, melyet a valamennyi felekezeti reprezentáló nagygyűlés Szilassy Aladár közigazgatási bírósági alelnök elnöklésével hozott. Kunfi Zsigmond közoktatásügyi miniszter válaszában kijelentette, hogy ő a szociáldemokrata párt képviselőjében és megbízásából vesz részt a kormányban. Ilyen minőségében természetesen igyekszik a miniszteréül elvált politikai programját, világnézeti és erkölcsi felfogását a közoktatásban is érvényesíteni. Ezt különbség ösztönösként kijelenteni. Rendkívül nagyfontosságú és széleskörű rétegekkel érdeklő elvált kérdéskör lévén azonban szociáldemokrata minőségében magának az ösztönöztemnek a felfogása lesz irányadó. Különböző is a politikai erő és határok kérdése az, hogy miképpen lesz ez a világ ügy elméje. A küldetés ezután Vass János vallásügyi miniszteri kereste fel és neki is átadta a nagygyűlés határozatát. A miniszter beszédében kijelentette, hogy a közoktatás kérdése ki van kapcsolva az ő részéről az az abba irányítóan csak mint a kormánytagja szólhat bele. Egyéni álláspontja az, hogy az iskolában sem lehet nélkülözni a vallásoktatást nevelést.

A közönség és az építőiparosok figyelmébe. A városi hatóság ezúton is figyelmébe az érdekelteket, hogy sürgős lépéseket tett a hadügyminiszteri úmban a város területén megrendezésre álló körül 100 darab faberak megépítésében, amiknek anyagát az építési anyagok nehéz beszerezhetőségére való tekintettel a közönség és az építőiparosokk kivánja juttatni. Amint a vonatkozó tárgyalások bedolgozó munkájuk végeztük az anyagok forgalombá hozatala nem nyomban intézkedés

Értesítés. A városi hatóság ezúton is figyelmébe az érdekelteket, hogy sürgős lépéseket tett a hadügyminiszteri úmban a város területén megrendezésre álló körül 100 darab faberak megépítésében, amiknek anyagát az építési anyagok nehéz beszerezhetőségére való tekintettel a közönség és az építőiparosokk kivánja juttatni. Amint a vonatkozó tárgyalások bedolgozó munkájuk végeztük az anyagok forgalombá hozatala nem nyomban intézkedés

A „Szabad Lyceum” legközelebbi előadása február hó 2-án, vasárnap lesz a kath. Legényegylet nagytermében. A kitűnően összeválogatott 8 számból álló műsor pontosan délután 6 órakor kezdődik. Jegyek előre válthatók Vainár cégnél, Nádor-utca és az előadás napján d. u. 4 óráig a „Lyceum” pénztáránál.

Öszinteségi roham. A helybeli Népszava tegnapi vezércikke végén öszintén, nyíltan megírta, hogy ellensége a vallásérkölcnek. Ezt írta:

„Lássuk, ki az igazi Károlyipárti. Felre a vallásérkölcsi maszlaggal, vagy ha olyanok nincsenek közöttük, akik a reakciós, klerikális politikától szabadulni nem tudnak, felre az egész társasággal.

„Itt ezentul csak olyan politika érvényesülhet, amelyet maga a nép akar.”

— Szeretjük az öszinteséget. A Népszavában is becsülfük azt, ha a „váltás magánügy” hángoztatása helyett nyíltan megírja, hogy a szociáldemokratáknak nem kell vallásérkölc. — Azt azonban nem hisszük, hogy a nép olyan politikát akarna, melynek főjelszava: „Felre a vallásérkölcsi maszlaggal!” A nép bizonyos vallások fog maradni.

A január havi petróleumjegyek beválthatók Szunter József (Haltér) és Hári István (Felső királysor).

Mi keresztény szocialisták a kapitalistáknak azt üzenjük: hozzánk ne jöjjenek. Mihozzánk csatlakozott már a társadalom minden rétege, még jóval ortodox zsidók is, de a kapitalistákból nem kérünk. Mi nyíltan hángoztatjuk a nagybirtokok világi és egyházi latifundumok becsületes és szükségükintá parcellázását, de a banktökére pláne direkt utazunk. A nagy-töke a mi céljainkkal soha se haladt egy uton s ajelentjük, hogy ezután se haladhatunk vele karöltve. Istén ments! A nagy-tökére mindaddig pererolt kiállunk, amíg kiszípolozás a főfeladatunk. A mi pártunkban töltés bankvezető-nem lehet gloriák, sőt be sem vesszük a pártba. A háboruban szerzett milliók pláne ne jöjjenek hozzánk, mert törvényt sürgütünk, amely az aranytöbi durzadó bank-szektor felbontásának utat bi

Értesítés. A városi hatóság ezúton is figyelmébe az érdekelteket, hogy sürgős lépéseket tett a hadügyminiszteri úmban a város területén megrendezésre álló körül 100 darab faberak megépítésében, amiknek anyagát az építési anyagok nehéz beszerezhetőségére való tekintettel a közönség és az építőiparosokk kivánja juttatni. Amint a vonatkozó tárgyalások bedolgozó munkájuk végeztük az anyagok forgalombá hozatala nem nyomban intézkedés

Émlékeztető. A zeneiskola intéstülete ma, csütörtökön esti fél 8 órakor a zeneiskola helyiségében rendezi négyzabásu zeneestélyét. Műsoron szerepel Mozart gyönyörű zongoránegyese, Grieg világhírű F-dúr hégedűszonáta; két művésznövendek szólószáma és Németh Irén közkedvelt ének művésznők — dalprodukciója. Jegyek a zeneiskolában válthatók. Érdeklődők Szivesen látassanak.

A fosztogatókat és bolsevikket Szudánba exportálják. A „Pester Lloyd” jelentése szerint beavatott helyről közlik a következőket: Magyarország megvalósított területének francia parasztnöksága elrendelte, hogy a fosztogatókat, bolsevikket és mindenfajta más rendszavarókat Szalonikába kell vinni, ahonnan Szudánba szállítják őket.

Leszerelt katonákat értesít a ruhakiosztó bizottság hogy a készlet elfogyott és így a további ruhakiosztást beszüntette.

A pápa Szibériában levő hadifoglyainkért. A Beke Manó egyetemi tanár elnöklésével működő Szibériai Hadifoglyok Születés Szövetsége megkérte Cser-nó János bíboros hercegprímást, hogy forduljon a pápához azzal a kéréssel, járjon közbe az antant kormányoknál a szibériai magyar hadifoglyok érdekében. Első sorban eszközölje ki, hogy szibériai hadifoglyaikat addig is, míg hazaszállíthatók, tömörítse lehetően japánországi, északamerikai koncentrációs táborokban, ahol tiszteességes ellátásban és gondozásban lehet rés-ük. XV. Benedek pápa a hercegprímásból intézett levelében most közli, hogy a szibériai magyarok sorsát mindig a szívén viselte s az előterjesztett kérés után rögtön utasította a japánországi és északamerikai, valamint a többi antant államokban levő képviselőit, hogy az illető kormányoknál a Szentek nevében járjanak közbe az előterjesztés értelmében.

Az antant elnöksége felhívja mindazok a paraszokat, kik nélfai Kramer Győző rendőrségi kiadó működése alatt nyerték ipar-egedélyüket és ezen engedélyt a rendőrség bevonta, hogy a hivatalos órák alatt jelentkezzenek az iparüfésűlt hivatalnál.

Sok a munkanélküli. Dr. Kerekes Lajos h. polgármester körlevelet küldött a fözsolgábirókhoz, amelyben kéri őket, hogy munkásokért forduljanak a hatósági munkaközvetítőhöz, ahol minden munkára, — tehát mezei munkára is, — van elég munkanélküli jelentkező.

Tyuklopások. Gesztési Andrástól (Széchenyi-u. 29.) elloptak 9 tyukot és 1 kakast. — Skorka Györgytől (Seregélyesi u. 2.) 4 tyukot és 1 kakast vittek el. A rendőrség keresi a tetteseket.

Székesfehérvár szab. k. város vízműveiről

Értesítés. A városi tanács ad. 12817. 1918 számu határozata alapján a városi vízművek üzemkönyvelő hivatalban jeállított pénztárba az ott kiállított számla alapján fizetendő be. Széhehérvár 1919. jan. 27. Az üzemvezetőség.

Elvitték a malacokat. Linder Manó (Rákóczi u. 17.) jelöléstélt a rendőrségen, hogy egy ismeretlen katoná 28-án este 7 órakor két darab malacot elhajtott az udvaráról.

Talált erszényt hoztak szerkesztőségünkbe. Tulajdonosa átveheti. Az erszényben egy orvosi recept is van.

Bojtorján hajszesz nagyon bevált hajápoló, erősíti a haj gyökereit s szünteti a korpa képződést. Egy üveg ára 6 korona. — **Szűts Róbert** gyógyszerésztáborban, Károly király-ter.

A "RÓHIPDETÉSEK.

Pergel's és löpésmezés Kicsinyben is kapható. Pollermann méheszél, Paiva-utca 28

Tüzkö, öngyújtó, villanyelem, ruhaesték és cipőkrem a legolcsóbb napi árban kapható. Gáser Armin ur, a dívat és rövidúru üzletében. Székesfehérvár, Kosuth-utca.

Egy mindenesiut, vagy leány esetleg bejárókeresek. Szűts Róbert gyógyszerésztáborban. Városház-ter.

Bejárót vagy fiut keresek, Megyeház utca 10. Szöllőssy.

Apolló - színház.

Szerdán és csütörtökön, január hó 29- és 30-án: Szencziacs filmattakció!

UTOLSÓ SZERELEM

Egy színész regénye 5 felv. Fözszereplők: Olaf Fóns és Ebba Thomén. Kiegészítő műsor. Előadások 6 és fél 8 órakor. Rendes helyárak.

Aránia - színház

Szerdán és csütörtökön, január hó 29 és 30-án:

Az éjszakai

Loite Neumann és Bruno Kastner fözszereplésével. Erköls drama 4 felvonásban. Kiegészítő műsor. Előadások 6 és fél 8 órakor. Rendes helyárak.

Értesítjük a t. utazó-közönséget, hogy február 1-től a Magy. All. vasut vonalaira, bármely irányba szóló **jegyek** intézefünk helyiségében a hivatalos órák alatt (9—1 óráig) az indulás előtt 48 órával megválthatók. **Közgazdasági Bank és Takarékpénztár Részvénytársaság,** mint a M. A. V. hivatalos menetjegyjárodájának jegykiadó helye.